

de fleste Mennesker meget store Samfund; Stammen var Familiesamfund, Slægtssamfund og tillige et politisk Samfund, men Stammerne var af højst forskellig Størrelse og er den Dag i Dag af højst forskellig Størrelse. Netop fordi der er Blodsbaand mellem alle Individuer i Stammen, er der Slægter, som er i Stand til at opretholde deres Antal, og andre Slægter, hvor Antallet gaar ned. Man kan den Dag i Dag finde Beduinerstammer f. Eks., der ikke bestaar af mere end en Snes Mand. En saadan Stamme tog altsaa Jord i Forhold til sin Størrelse, lad os sige, de tog Jord af Størrelse f. Eks. som et Amt, og den Jord ejede de alle sammen i Fællesskab og drev de alle sammen i Fællesskab, men de delte den alligevel i to Stykker, hvortil Fællesejendomsretten udøvedes paa meget forskellig Maade. De delte Jorden i et mindre Stykke, Sædemarken, hvor det Korn, de havde nødig til deres Ernæring, blev dyrket, og saa et langt større Stykke, der laa udenom, der laa ubrugt hen, og som man kalder for Almindingen.

Det Stykke, de indtog til Sædemark, deltes saa igen i Stykker efter Vandskellene. Vi kan give disse Stykker et eller andet Navn: Aas eller Mark, eller hvad man nu vil kalde dem, og disse Aase, disse Marker blev igen stribet af, saaledes at der blev en Stribe for hver Frimand, der var i Stammen. I hver Aas havde hver Frimand en Stribe, saaledes at det samlede, han skulde leve af — lad os kalde det et Bol — laa spredt i samtlige Marker med en Stribe i hver Mark. Og denne Stribe fik han ikke i Eje, han fik den kun til Brug, og kun til Brug i et Aar; derefter loddede man igen om Striberne. De forstaar, at det ledende Princip var her Lighedens Princip, ført ud i dets menneskeligt talt yderste Konsekvenser. Man havde kun Brugsret til den Jord, man overhovedet brugte, og denne Brugsret maatte man skifte fra Aar til Aar. Selvfølgelig fordi — hvad man nu gjorde eller ikke gjorde — nogle Striber kunde ligge bedre end andre, og denne Mindrestilling behøvede en Mand saa ikke at bære længere end et Aar. Det var Meningen, at Summen af alle disse Striber, hvad jeg har kaldt Mandens Bol, skulde være fuldt tilstrækkelig for ham til at ernære sig af og desuden fuldt tilstrækkelig til, at han kunde tilsvare de Pligter, der paahvilede ham, alle sammen Pligter udelukkende af offentligretlig Natur. Der var ingen privatretlige Pligter, kun Pligter af offentligretlig Natur, og de var de samme over hele Europa. Der var

hovedsagelig tre. Herhjemme kaldte man dem Stud, Innæ og Leding. Stud eller Stød var jo Gæsteripligten, Pligten til at modtage Kongen og hans Følge, naar han drog rundt for at holde Ret eller i andet offentlig Ojemed. Innæ var en Arbejdspligt, som paahvilede alle Frimænd, Pligt til at holde almindelige Samfærdselsveje i Orden, Veje, Flodløb, Broer og ligeledes Fæstningsværker. Endelig var der Ledingspligten, som jo var Værnepligten, Pligten for enhver Mand til at stille til Stammens og dens Territoriums Forsvar.

Sædemarken var altsaa inddelt paa den Maade, som jeg har nævnt, og Bolet gav Manden fuldstændig tilstrækkeligt til, at han kunde ernære sig og opfylde sine Forpligtelser. Men udenom denne Sædemark laa altsaa Almindingen. Hvad var nu Almindingens Betydning i økonomisk Forstand? Almindingen var, om jeg saa maa sige, Frimandens Reservefond og Fornylsesfond, og i Almindingen laa den enkeltes Chance. Almindingen var ogsaa i Fælles-eje, men paa en anden Maade end Sædemarken. Den var i egentlig Forstand i kommunistisk Eje. Det vil sige, at hvert enkelt Medlem af Markfællesskabet kunde bruge Almindingen, ganske som han vilde, naar han vilde, og hvortil han vilde. Der kunde han jage, der kunde han fiske, der kunde han skove til Brændsel og til Gavntræ, naar og hvor han vilde. Han kunde ogsaa rydde Jord derude. Der laa hans Chance, thi det, han ryddede, gik straks over i hans Eje. Det var altsaa undraget Markfællesskabet, det gik øjeblikkelig over i hans private Eje. Og Kongen kunde rydde i alle Almindinger, enten selv gennem sine Husfolk eller ved kongeligt Fribrev. Nu vil De naturligvis straks tale om Yndlinge og alt saadant noget, men det var der nu ikke den Gang. De Konger, der ryddede stærkt, var netop de politisk mest udviklede. En Mand som Karl den Store, der danner Midtpunktet, Højdepunktet i hele den Tid, ryddede ved Fribrev ganske overordentlig stærkt og ryddede paa en ganske bestemt Maade, som viser, at der laa en stor politisk Tanke, der havde Aarhundreder at gennemløbe, inden den lod sig realisere, bag hans Rydning. Han ryddede aldrig med Bayrere i Bayern eller med Sachsere i Sachsen, men han ryddede med Sachsere i Bayern, med Bayrere i Bøhmen og med Bøhmere i Sachsen. Han kastede dem rundt, gav dem paa den Maade en Chance paa forskellige Steder, naturligvis med den Hensigt lidt efter lidt at egaliserer disse forskellige Stammer, gøre dem til